

Els blocs: una fórmula a l'abast de tothom per exercir el poder digital

En aquests darrers anys han aparegut eines de comunicació i col·laboració que permeten, de manera fàcil, la publicació de continguts a Internet. Aquestes tecnologies aplicades a l'àmbit educatiu fan possible la generació d'activitats en l'àmbit educatiu que permeten personalitzar continguts i dotar la comunitat d'un mitjà per fer sentir la seva veu pertot i connectar-la amb d'altres comunitats amb interessos similars. Us estem parlant de blocs o bitàcoles.

La neoloteca de www.termcat.cat, en dona la definició següent:

Bloc. Pàgina web, generalment de caràcter personal i poc institucional, amb una estructura cronològica que s'actualitza regularment i que presenta informació o opinions sobre temes diversos.

Així doncs, és un lloc virtual on es poden realitzar aportacions, personals o col·lectives, al voltant de determinats temes sense necessitat de cap programa d'edició de pàgines web. Les aportacions introduïdes són emmagatzemades, recuperables i contextualitzades. El bloc, alhora, fomenta el treball col·laboratiu i l'intercanvi gràcies a la possibilitat de comentar la informació que s'hi transmet. Les aportacions hi apareixen en un ordre cronològic invers.

Amb les característiques esmentades és fàcil entendre que els blocs hagin esdevingut un excel·lent recurs pedagògic, ja que suposen un sistema fàcil i sense cost per a la publicació periòdica a Internet. Una part significativa del professorat ja s'ha vist atreta pel format i ha aprofitat la publicació de blocs per al desenvolupament de la tasca didàctica i la comunicació d'idees. D'aquesta manera, s'ha donat lloc a un nou gènere que ja es coneix com a 'edubloc' . Tot seguit us oferim una relació de blocs de 'profes':

Tres és companyia (Artur Tallada)
<http://tresescompanyia.blogspot.com/>

Bitàcola de MestraTIC (Anna Pérez)
http://bloc.ravalnet.org/bloc/bitacola_demestatic/

Competència TIC (Xavier Rosell)
<http://xavierrosell.blogspot.com/>

Bloc de una profe DIM (Bea Marín)
<http://www.actilingua.net/blogdeunaprofedim.html>

Arran de pupitre (Ramon Barlam)
<http://5centims5.blogspot.com/>

Narref Bloc. RecursTeca (Ferran Mas)
<http://phobos.xtec.net/fmas/blog/>

Què cal conèixer abans de fer un bloc?

Abans d'engrescar l'alumnat a convertir-se en blocaire, convé iniciar-lo en el coneixement del mitjà, en l'anàlisi i en la comprensió de la filosofia d'un bloc. És altament recomanable que el/la professor/a l'hagi precedit en l'elaboració d'un bloc, de tal manera que puguin resultar significatives les seves orientacions i la seva experiència.

Una manera senzilla d'obrir-se un bloc és a través de <http://www.blocat.com/>. També podeu sol·licitar un espai per a pàgines dinàmiques a la XTEC (http://www.xtec.cat/at_usuari/gestusu/identificacio/php/normes_us.htm) i instal·lar-vos-en un de propi a través d'un creador de blocs com ara el Word Press (<http://wordpress.org/>). Trobareu més informació sobre aquest opció a l'article "El vostre bloc al phobos en 35 minuts" i "La gestió del bloc. Introducció al panell d'administració del Word Press", disponibles al mateix SEMTIC.

Blocs com a recurs educatiu

L'ús de blocs fa que l'alumne/a

- creï els seus textos propis i llegeixi els d'altres;
- elabori el pensament seqüencialment, cosa que li atorga un alt grau de control sobre el discurs;
- faci ús del llenguatge hipertextual per a compondre la publicació en línia;
- organitzi en categories cada nova aportació (post) dintre del discurs del seu bloc;
- pugui integrar documents amb orientacions didàctiques al bloc mitjançant enllaços;
- vegi potenciat el debat, la reflexió, la col·laboració permanent al voltant d'un tema;
- socialitzi la seva feina i la informació;
- pugui fer treballs de recerca en equip i en línia amb l'ajuda dels companys i companyes i el/la professor/a.

Els blocs poden ser l'instrument ideal per a l'elaboració de crèdits de síntesi o treballs de recerca de batxillerat perquè permeten veure la progressió de la feina, anar exposant i resolent els dubtes que es generen, reconduint el plantejament de la tasca encomanada, en definitiva, seguir i analitzar el procés de construcció del coneixement. A més, cal fer notar un altre dels avantatges de l'ús dels blocs: l'actualització constant de continguts mitjançant la sindicació (RSS) de manera que un/a professor/a pot estar al dia, des de la seva bústia de correu electrònic p.e., de la progressió de la feina exposada a cadascun dels blocs del seu alumnat.

I és que els blocs són eines primordials per a una avaluació formativa i contínua ja que forneixen dades sobre:

- la redacció i la qualitat de l'escriptura textual i hipertextual;
- la tasca de refosa i correcció de continguts;
- la capacitat d'anàlisi i argumentació crítica del tema tractat;
- la capacitat de treballar en equip, d'organitzar-se la feina i de tirar endavant estratègies col·laboratives;
- l'estructuració d'idees i continguts;
- el grau de competència TIC (qualitat dels hipervincles, implementació de connectors - *plugins* -, integració d'elements multimèdia...)

Quatre consells a l'hora de fer servir els blocs com a eina didàctica

1. Creeu situacions d'ús dels blocs que siguin més motivadores que no pas alligadores: un treball en equip, un intercanvi entre col·legues i/o centres educatius, un espai d'exposició d'idees i/o experiències...
2. Encomaneu tasques més aviat (re)creatives i d'exploració que no pas prescriptives al vostre alumnat. Per exemple, no imposeu mai un nombre determinat de mots per a les intervencions.
3. Genereu interacció amb iguals i feu sentir el vostre alumnat part d'una comunitat orgànica, és a dir, d'interessos vius.
4. Ajudeu l'alumnat a gestionar els seus continguts i la seva identitat digitals.

Què pot fer un/a profe amb blocs administrats per ell/a?

- a) Oferir orientacions i facilitar materials electrònics propis o hipervincles d'interès.
- b) Proposar debats sobre alguns dels punts rellevants de temes que estigui tractant a l'aula.
- c) Obrir línies de discussió sobre qüestions noves no tractades als temes del currículum, però que hi tinguin relació.

Al seu torn l'alumnat pot (al cas de blocs administrats pel profe):

- a) Resoldre problemes i/o enigmes plantejats pel professor/a
- b) Desenvolupar treballs col·laboratius en petits grups

Ara bé, podeu fer una aposta més agosarada i optar per molts altres usos didàctics:

- Panell de debat
- Intercanvi professional
- Informació temàtica
- Portafoli personal
- Realització de treballs
- Aparador extraescolar
- Noticiari sobre la comunitat educativa
- Diari personal
- Portal de departament, cicle, tutoria
- Desenvolupament de projectes (treballs de curs, crèdits de síntesi, treballs de recerca...)
- Llista de tasques
- Enllaços cap a treballs d'alumnes o altres espais d'interès educatiu

Activitats recomanables:

- Analitzar d'altres blocs.
- Realitzar lectures de blocs ajuda a ser millor blocaire ja que ajuda a conèixer el mitjà i la potencialitat que hi ha al darrere.
- Estimular l'alumne/a en la lectura crítica de blocs.

Diferents exemples d'usos dels blocs al món educatiu:

- Centres que utilitzen un bloc com a eina de comunicació:

<http://www.bellera.cat>

<http://iessapostol.juntaextremadura.net/blogs/index.php?blog=1&cat=20>

- Ús didàctic dels blocs per construir comunitat entre els centres dels diferents territoris de parla catalana: **Escoles en Xarxa**

<http://escolesenxarxa.vilaweb.cat/>

Cada centre participant té un bloc assignat, amb una clau d'accés que es lliura a un/a professor/a responsable de l'activitat. Els diversos centres van penjant notícies sobre les activitats que duen a terme o plantegen temes a debat o proposen qualsevol altre tipus d'iniciativa per tal que la resta de centres participants hi diguin la seva o continuïn la iniciativa. Cada bloc té un nom triat pel grup inicial i les darreres notícies que es publiquen dels diferents centres apareixen, a banda del bloc propi, a l'unitari: 'Cròniques'.

L'accés és obert a qualsevol centre interessat i les condicions requerides són l'existència d'un/a professor/a responsable, l'ús del català i una certa assiduïtat en les aportacions.

Què s'hi ha fet? Des de practicar el **periodisme digital escolar** fins a la construcció col·laborativa d'una narració o una novel·la, passant per compartir informació sobre la naturalesa positiva dels *hackers* o les similituds entre la dolçaina, la gralla i l'oboè. I, sobretot, intercanviar experiències entre els diferents centres.

Activitats didàctiques a través d'un bloc:

- Socials
<http://sociales.bitacorras.com/>
<http://www.alpoma.net/carto/> (Cartografia)

- Foment de la lectura a través dels blocs

http://www.comunicacion-cultural.com/archivos/2006/05/la_lectura_y_la.html

- Música
<http://musicacuartero.nireblog.com/>

- Creació literària automatitzada
<http://blogdeltigre.coconia.net/?p=147>

- Re-creació literària

El bloc del Sebas

Amb propostes per a les aules, com ara la d'escriure finals diferents per a la caputxeta vermella. Per cert, en Sebas és el Sebastià Capella.

- http://bloc.ravalnet.org/bloc/22_el_blog_den_sebas

Altres propostes blocaires:

- Bloc de la Comunitat Catalana de Webquest:

<http://webquestcat.zoomblog.com/>

- Recopilació de blocs educatius de l'Estat Espanyol

<http://www.aulablog.com/planeta/>

<http://www.alianzo.com/top-blogs/spain/educacion>

Que tingueu un bon bloc!